

Český jazyk 1 (ČJ 1)

Okruhy k zápočtu

1. Skladba – předmět skladby, pojetí syntaktických výkladů, odborná literatura.
2. Věta a výpověď. Komunikační funkce výpovědi. Modalita jistotní a voluntativní. Výpověď v textu. Text a promluva.
3. Aktuální členění větné. Pořádek slov ve větě (pravidla významová, gramatická a rytmická).
4. Věta a větný člen. Skladební dvojice. Větné vztahy a jejich vyjádření. Slova, která nejsou členy skladebních dvojic. Zvláštnosti a nepravidelnosti ve větném členění. Polovětné konstrukce.
5. Podmět - jeho vyjádření, podmět nevyjádřený, všeobecný, neurčitý, apod. Slovesné věty bezpodměté. Větné ekvivalenty.
6. Přísudek – typy přísudku (slovesný, slovesně-jmenný apod.)
7. Valence. Členy základové (potenciální, obligatorní) a nezákladové (fakultativní). Základová větná struktura. Gramatický větný vzorec.
8. Předmět a jeho vyjádření
9. Příslowecné určení, jeho vyjádření a druhy. Příslowecné určení místa, času, příčiny, účelu, zřetele, podmínky, přípustky, průvodních okolností. Příslowecné určení způsobu a jeho druhy - vlastního způsobu a srovnání, míry, účinku, výsledku děje, nástroje a prostředku, původu, původce, průvodních okolností.
10. Přívlastek (shodný a neshodný; postupně rozvíjející a několikanásobný; těsný a volný; přívlastek substantivní).
11. Doplněk shodný a neshodný.
12. Spojování vět v souvětí. Souvětí souřadné a poměr vět souřadně spojených.
13. Souvětí podřadné, klasifikace vedlejších vět. Nepravé věty vedlejší.
14. Aplikace syntaxe v učivu českého jazyka na ZŠ.

Přehled studijní literatury:

KOLÁŘOVÁ, I. aj. *Český jazyk pro studující učitelství 1. stupně základní školy*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3358-6.

HUBÁČEK J. aj. *Čeština pro učitele*. Český Těšín: Vade mecum bohemiae, 2012. ISBN 80-86041-30-1.

ŠAUR V. *Pravidla českého pravopisu s výkladem mluvnice*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-133-5.

HAUSER, P. *Základy skladby češtiny*. Brno: MU, 2008. ISBN 978-80-210-4691-7.

ZOUHAROVÁ, M. *Zvláštnosti pojmu-termínu ve vyučování se zřetelem k syntaxi*. Olomouc: UP, 2002. ISBN 80-244-0434-6.

ZOUHAROVÁ, M. *Inovace organizace a prezentace syntaktických termínů v učivu českého jazyka na základní škole*. Olomouc: UP, 2005. ISBN 80-244-1017-6.

ZOUHAROVÁ, M. *Základní syntaktické pojmy I*. Olomouc: UP, 1992. ISBN 80-7067-107-6.

SVOZILOVÁ, N. *Jak dnes píšeme/ mluvíme a jak hřešíme proti dobré češtině*. Praha: H&H, 2000. 80-86022-64-1

